

## Hem>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>Nationella specialdomstolar Specializētās valstu tiesas

Österrike

Šajā iedaļā ir aprakstītas Austrijas specializētās civillietu un krimināllietu tiesas.

### Specializētās tiesas

Jebkura vispārējās jurisdikcijas tiesa principā izskata visas civillietas un krimināllietas, kuru izskatīšana ir noteikta tās organizatoriskajā līmenī (rajona tiesa (*Bezirksgericht*) vai pirmās vai otrās instances tiesa).

Lielākajās Austrijas pilsētās ir arī specializētās tiesas:

piecas Vīnē, proti, Vīnes Krimināllietu apgabaltiesa (*Landesgericht für Strafsachen Wien*), Vīnes Civillietu apgabaltiesa (*Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien*), Vīnes Darba un sociālo lietu tiesa (*Arbeits- und Sozialgericht Wien*), Vīnes Komerctiesa (*Handelsgericht Wien*) un Vīnes Pirmās instances komercietiesa (*Bezirksgericht für Handelssachen Wien*),

divas Grācā, proti, Grācas Krimināllietu apgabaltiesa un Grācas Civillietu apgabaltiesa.

**Darba tiesību lietas** būtībā ir civiltiesiski strīdi par darba attiecībām, kā definēts Darba un sociālo lietu tiesu likuma (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz, ASGG*) 50. pantā, un tās izskata atsevišķā procesā. Tas ir līdzīgs civilprocesam, taču ir daži īpaši papildu noteikumi.

Darba tiesību lietās pirmās instances tiesas ir apgabaltiesas (Vīnē: Darba un sociālo lietu tiesa), otrajā instancē — Augstākās apgabaltiesas un pēdējā instancē — Augstākā tiesa. Nolēmumus pieņem attiecīgās tiesas kolēģijas (*Senate*), kurās ir viens vai vairāki profesionāli tiesneši (*Berufsrichter*) un divi piesēdētāji (*Laienrichter*), no kuriem vienu norīko darba devēju, otru — darbinieku organizācijas.

Apelācijas process darba tiesību lietās ir līdzīgs apelācijas procesam civillietās, taču apelācijai ir mazāk ierobežojumu. Piemēram, apelācijas sūdzību par tiesību jautājumiem (*Revision*) Augstākajā tiesā var iesniegt neatkarīgi no strīda summas, ja attiecīgais tiesību jautājums ir nozīmīgs.

**Komerclietas** būtībā ir civillietas ar komersanta piedalīšanos, kā definēts Tiesu jurisdikcijas likuma (*Jurisdiktionsnorm*) 51. pantā, tās izskata civilprocesā ar dažiem īpašiem noteikumiem. Ja komerclietu izskata pirmās vai otrās instances tiesas kolēģija, kolēģijai pievienojas piesēdētājs, kas pārstāv tirgotājus (šo kārtību nepiemēro Augstākajā tiesā).

**Karteļu lietas**, kā definēts Karteļu likumā (*Kartellgesetz*), tiek skatītas Vīnes Augstākajā apgabaltiesā, kas pirmajā instancē darbojas kā Karteļu tiesa (*Kartellgericht*). Tai ir jurisdikcija visas valsts teritorijā. Apelācijas sūdzības par Karteļu tiesas spriedumiem otrajā un pēdējā instancē iesniedz Augstākajai tiesai, kas rīkojas kā Augstākā karteļu tiesa (*Kartellobergericht*). Nolēmumus pieņem kolēģijas, kurās abās instancēs ir viens vai vairāki profesionāli tiesneši un divi kvalificēti tiesas piesēdētāji. Pa vienam piesēdētājam izraugās Austrijas Tirdzniecības kamera (*Wirtschaftskammer Österreich*) un — ar dažiem izņēmumiem — Federālā Nodarbināto un darba ņēmēju kamera (*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte*).

**Bezstrīdus tiesvedībā** (*Verfahren außer Streitsachen*) tiesas izskata dažādus privāttiesību jautājumus ar īpašām pazīmēm (parasti: noteiktus izlīgumus, jautājumus par juridisko aizgādību un citas lietas, kurās parasti nav divu pušu ar pretējām interesēm), tajā tiek ievērota līdzīga procedūra kā sevišķās tiesāšanās kārtībā.

Parasti šīs lietas pirmajā instancē izskata rajona tiesas, otrajā instancē — apgabaltiesas, bet pēdējā instancē — Augstākā tiesa. Pirmajā instancē lietu izšķir tiesnesis vienpersoniski (*Einzelrichter*) vai īpaši apmācīta tiesas amatpersona (*Rechtspfleger*), otrajā un pēdējā instancē to izšķir trīs vai piecu profesionālu tiesnešu kolēģija.

Bezstrīdus tiesvedībā apelācijas process ir līdzīgs civilprocesam. Tomēr, ņemot vērā procesa īpašo raksturu, apelācijai ir mazāk ierobežojumu. Otrās instances tiesā ir zināmā mērā iespējams arī norādīt uz jauniem apstākļiem, pārsniedzot pieteikuma iesniedzēja pirmajā instancē paustos argumentus un iesniegtos pierādījumus.

Tā kā bezstrīdus procesā izskata daudzu un dažādu veidu lietas, konkrētām jomām piemēro dažādus īpašus noteikumus.

### Administratīvo tiesu sistēma

Austrijā ir šādas administratīvās tiesas:

deviņas federālo zemju administratīvās tiesas (*Landesverwaltungsgerichte*) — pa vienai katrā federālajā zemē;

divas federālās administratīvās tiesas — Federālā administratīvā tiesa (*Bundesverwaltungsgericht*) un Federālā finanšu tiesa (*Bundesfinanzgericht*);

Augstākā administratīvā tiesa (*Verwaltungsgerichtshof*).

**Administratīvās tiesas** jo īpaši izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem un pārvaldes iestāžu brīvas formas administratīvajiem aktiem, kā arī sūdzības par pārvaldes iestāžu nerīkošanos noteiktajā termiņā (*Säumnisbeschwerden*).

Federālā finanšu tiesa izskata apelācijas sūdzības lietās par valsts nodokļiem un nodevām (ar dažiem izņēmumiem) un nodokļu krimināllietās, ja šos jautājumus tieši izskata federālās finanšu vai nodokļu iestādes. Federālā administratīvā tiesa galvenokārt izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, ko saistībā ar tiešo federālo pārvaldi pieņēmušas federālās iestādes. Citos gadījumos apelācijas sūdzības administratīvajās lietās galvenokārt izskata federālo zemju administratīvās tiesas.

Administratīvo tiesu spriedumus dažos gadījumos var pārsūdzēt **Augstākajā administratīvajā tiesā**. Konstitucionālajā tiesā (*Verfassungsgerichtshof*) var vērsties par lietām, kurās ir noticis konkrēts konstitūcijas pārkāpums, jo īpaši pamattiesību aizskārums.

## Citas specializētās tiesas

### Konstitucionālā tiesa

Konstitucionālā tiesa līdztekus Augstākajai tiesai un Augstākajai administratīvajai tiesai ir trešā Austrijas augstākās instances tiesa. Tāpat kā pārējās augstākās instances tiesas, Konstitucionālā tiesa atrodas Vīnē un tās jurisdikcija aptver visu valsti.

Galvenais Konstitucionālās tiesas uzdevums ir pārbaudīt, kā tiek ievērota konstitūcija. Tas ietver arī pamattiesības. Tai ir īpašs uzdevums — pēc pieprasījuma pārbaudīt, vai konstitūcijai atbilst šādi likumi, noteikumi un tiesas spriedumi:

federālie un federālo zemju likumi;

pārvaldes iestāžu izdotie noteikumi;

administratīvo tiesu spriedumi.

Ja nepieciešams, tiesa var šos pasākumus atcelt.

Atšķirībā no citām tiesām Konstitucionālajā tiesas tiesneši nav profesionālie tiesneši, bet gan goda tiesneši (*Honoriarenrichter*). Viņiem jābūt izciliem profesionāļiem, kam jau iepriekš ir bijusi sekmīga juridiskā karjera citā amatā. Lielākā daļa no viņiem pilda savus pienākumus uz nepilnu slodzi un var turpināt strādāt savā agrākajā profesijā (piem., kā tiesneši vai universitāšu profesori, bet ne kā civildienesta ierēdņi — viņi ir jāatbrīvo no oficiālo pienākumu pildīšanas). Konstitucionālā tiesa sanāk tikai uz “sesijām”, kas parasti notiek četras reizes gadā.

#### Juridiskās datubāzes

[Austrijas tiesu sistēmas](#) tīmekļa vietnē ir pieejama vispārīga informācija par Austrijas tiesu sistēmu.

#### Vai piekļuve juridiskajai datubāzei ir bez maksas?

Jā.

#### Noderīgas saites

##### [Lietu piekrišana tiesām – Austrija](#)

Lapa atjaunināta: 25/10/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.